

[P. Munch.]

Men dette synes ikke i nogen Maade at have gjort Indtryk paa den højtærede Forsvarsminister og hans Meningsfæller. I Stedet retter han nu Blikket mod Øst og mod Vest og siger, at Russerne og Englænderne taler ubehagelige Ord til hinanden, og saa skal vi tænke paa Adgangen til Østersøen. Det gør mig ondt, at den højtærede Forsvarsminister efterhaanden begynder at føle sig som saadan en Art Portner ved Indgangen til Østersøen, for jeg tror, at denne Følelse hviler paa en fuldstændig Misforstaaelse baade af de geografiske Forhold og af, hvad Forsvarsministeren som Repræsentant for dansk Militærvæsen magter. Hele denne Forestilling om Danmark som Herre over Adgangen til Østersøen er jo en af de mest grundløse Vildfarelser, der overhovedet spiller en Rolle i militære Diskussioner, og for Danmark kan intet skadeligere tænkes, end at man ved at gentage dette Omkvæd herhjemme bidrager til at udbrede i andre Lande Forestillingen om, at Danmark kan indtage en saadan Stilling. Det virkelige Forhold er jo dette, at Danmark overhovedet ikke er i Stand til hverken at aabne eller at lukke Østersøen for nogen Art af Stormagtskræfter. Saa længe Tyskland til Lands og til Søs er militært svagt, saa længe er Vestmagternes Flaader fuldkommen afgørende med Hensyn til Adgangen til Østersøen, medmindre der en Gang skulde ske dette, at Rusland udviklede en saadan Flaademagt, at det virkelig kunde betyde noget. I Øjeblikket er den fransk-engelske Flaademagt, ja den ene af disse Flaader alene saa fuldkommen overmægtig, at vi hverken kan gøre noget som helst fra eller noget som helst til, hvis Flaademagter fra disse to Stater skulde ønske at trænge ind i Østersøen. Og fra det Øjeblik Tyskland igen bliver militært stærkt — og hvis den Udvikling, der foregaar, fører til, at Militærvæsen i store Styrker opretholdes rundt omkring, saa kommer jo den Dag —, er Tyskland nu som i 1914 Eneherre over Adgangen til Østersøen; Tyskland vil være i Stand til at spærre Adgangen til den ene Del af Østersøen ved Bælterne, og Tyskland vil være i Stand til at forhindre en Vestmagts Flaade i at komme Øst paa alene ved Artillerianlæg paa Femern, der fuldkommen kan beherske Farvandet mellem Femern og Lolland. Hele Forestillingen om, at Danmark i saa Henseende betyder noget, er en tom Fantasi og en Fantasi, som jeg tror vi skulde vænne os til her i Danmark ikke at arbejde med, fordi det er af saa skadelig

Virkning overfor den øvrige Verden, at vi bliver ved at gentage dette Omkvæd.

Nu hørte jeg nok den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Parkov) sige i Eftermiddags, at i 1914 havde dog vore Mineudlægninger faaet en meget stor Betydning, og det ærede Medlem sluttede deraf, at dansk Militærvæsen efter Ordningen af 1909 havde ydet en stor Indsats med Hensyn til vor Stilling under Krigen. Jeg vil først sige, at det ærede Medlem nu ikke helt rigtigt refererede, hvad der skete i 1914, men dette er underordnet. Jeg erkender og har bestandig hævdet, at vore Mineudlægninger i 1914 fik en for Danmark meget nyttig Betydning, og jeg tilføjer, at netop ud fra den Opfattelse, at det ikke er udelukket, at vi paa tilsvarende Vis kan faa Brug for et Minevæsen ogsaa i givne Situationer i Fremtiden, selv om det maaske ikke just er særlig sandsynligt, er det, at vi for vort Vedkommende i de Forslag, vi har stillet, har opretholdt et dansk Minevæsen. Men deraf kan man da aldeles ikke slutte til dette, at Mineudlægningerne i 1914 betød, at Danmark paa en effektiv Maade havde spærret Bælterne. Hver og en ved, at paa faa Timer vilde enten den tyske eller den engelske Flaade have kunnet fjerne de Mineanlæg, der fandtes. Og end mindre er man i Stand til deraf at slutte noget som helst om Værdien af hele det danske Militærvæsen, som vi den Gang havde knyttet til Københavns Befæstning. Det er jo saaledes, at fra det Øjeblik den tyske Flaade var Herre i Østersøen, hvilket indtraf for godt et halvt Hundrede Aar siden, har Københavns Befæstning været det Halmstraa, til hvilket man klyngede sig, naar man vilde opretholde Troen paa et dansk Forsvar. Et halvt Hundrede Aar igennem byggede man derpaa. Men dette Halmstraa er jo nu bristet. Efter Verdenskrigen og paa Grundlag af Indtryk og Erfaringer fra Verdenskrigen erkendtes det fra alle Sider, at Københavns Befæstning var haabløs som Udgangspunkt for et dansk Forsvar. Og det er min Overbevisning, at i Danmark er enhver Forestilling af blot nogenlunde naturlig Art om et Forsvar for Danmark bristet. Fra den Dag Tanken om at samle et Forsvar om en enkelt stor Fæstning blev opgivet, og man vendte sig til Forestillingen om at kunne sprede et Forsvar ved alle Danmarks Kyster og i alle Danmarks Farvande, opgav man enhver Forestilling, i hvilken der var nogen Art af Bund, man kom til at staa overfor en Situation, hvor man kom bort fra enhver Mulighed for alt andet end dette: